نام و نام خانوادگی:	**باسمه تعالی** **وزارت آموزش و پرورش** **اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی** **مدیریت آموزش وپرورش شهرستان بشرویه** **دبیرستان کیانی‌زاده**	**نام درس**	علوم و فنون۳	محل مهر آموزشگاه
نام پدر:		**تاریخ امتحان**	۱۴۰۲/۱۰/۱۶	
پایه: دوازدهم / **شعبه کلاس:**		تعداد صفحه:۴	تعداد سوال:۳۱	
شماره صندلی: / رشته:**انسانی**		زمان شروع: ۱۰صبح	وقت: ۹۰ دقیقه	

ضمن خیرمقدم به دانش آموزان وداوطلبان عزیز، سؤالات زیررابه دقّت بخوانید و با توکّل به خدا و آرامش خاطر پاسخ دهید.

نمره برگه	**با عدد**		**نام و نام خانوادگی مصحح:**	**امضا:**	**نمره تجدید نظر**	**با عدد**	**امضا:**
	با حروف		**رضا ذوالفقـــــاری**			**با حروف**	

طرّاح سؤال: رضا ذوالفقـــــاری

شماره	سؤال + پاسخنـــــــامه	نمره
	تاریخ ادبیات(۲نمره)	
۱	جاهای خالی را با واژگان مناسب کامل کنید. الف) بعد از سبک هندی، سبک.....رواج یافت و پس از آن سبک دورهٔ بیداری. ب)در دورهٔ بیداری، شاعران آزادی‌خواه و گروهی از روشنفکران به .....پرداختند.	۰/۵
۲	عبارت زیر معرّف کیست؟ کتاب « تاریخ بیداری ایرانیان» از او است که موضوع آن تاریخ مشروطه است.	۰/۲۵
۳	سردبیر هر کدام از روزنامه‌های زیر چه کسانی بوده‌اند؟ مجلس : دانشکده:	۰/۵
۴	پرچمدار بازگشت ادبی، کدام کتاب را به تقلید از بوستان سعدی نوشت؟	۰/۲۵
۵	درستی یا نادرستی هر کدام را بنویسید. الف) فرخی یزدی، تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و مولوی بود.(.....) ب) « رونق بازار شعر و شاعری و مدح شاهان قاجار » از عوامل مؤثّر در بیداری جامعه بود.(.....)	۰/۵
	سبک‌شناسی(۲ نمره)	
۶	هر یک از موارد زیر، بیانگر کدام یک از ویژگی‌های زبانی شعر در دورهٔ بیداری است؟ الف) کاربرد واژهٔ ژاندارم: ب) کاربرد واژهٔ خلیدن و اورند :	۰/۵
۷	در جاهای خالی کلمهٔ مناسب بنویسید. الف) در شعر دورهٔ بیداری، گرایش به قالب‌های کم‌کاربرد یا نوین، به تدریج زمینه را برای ظهور .....فراهم کرد. ب) در دورهٔ بیداری، نثر فارسی حتی پیشتازتر از شعر، قید و بندهای نثر مصنوع را کنار می‌گذارد و .....می‌شود.	۰/۵
۸	با توجه به بیت‌های زیر دو مورد از ویژگی‌های فکری شعر در عصر بیداری را بنویسید. آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی — دست خود ز جان شستم از برای آزادی تا مگر به دست آرم دامن وصالش را — می‌دوم به پای سر در قفای آزادی دامن محبّت را گر کنی ز خون رنگین — می‌توان تو را گفتن پیشوای آزادی	۰/۵
۹	دو مورد از ویژگی‌های ادبی بیت‌های زیر را بنویسید. از ملک ادب حکم‌گزاران همه رفتند — شو بار سفر بند که یاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست — گوید چه نشینی که سواران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران — تنها به قفس ماند، هزاران همه رفتند	۰/۵

www.kianpour.ir

	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۱۰	همسان ، همسان دولختی یا ناهمسان را مشخص کنید. الف) خویشان همه در نیاز با او / هر یک شده چاره‌ساز با او (.....) ب) فلک در خاک می‌غلتید از شرم سرافرازی / اگر می‌دید معراج ز پا افتادن ما را (.....) ج) روز از برم چو رفتی، شب آمدی به خوابم / این است اگر کسی را، عمری بود دوباره (.....)	۰/۷۵
۱۱	کدام مصراع دو برش آوایی دارد؟(.....) الف) باز این چه شورش است که در خلق عالم است ب) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد	۰/۵
۱۲	کدام گزینه با مصراع « ماه فرو ماند از جمال محمد» هموزن است؟ الف) آتش حب‌الوطن چو شعله فروزد ب) علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را	۰/۵
۱۳	وزن بیت مقابل چیست؟ دید یکی عرصه به دامان کوه / عرضه‌دهِ مخزنِ پنهانِ کوه	۰/۵
۱۴	الف) مصراع اول بیت زیر را تقطیع هجایی کنید. نشانه‌های هجایی را بگذارید و یک اختیار زبانی پیدا کنید. نه سبو پیدا در این حالت نه آب / خوش ببین والله اعلم بِالصّواب	۱/۵
۱۵	تقطیع مثالهای زیر، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ به زاری (- - -) بر آمد (U - -) سوی من (U U -)	۰/۷۵
۱۶	مصوت بلند « ی » در کدام کلمه همواره کوتاه است؟ الف) سینا ب) دلیر زیبا د) گیاه	۰/۲۵
۱۷	دومین رکن عروضی (وزنواژه) در بیت زیر چیست ؟(.....) ساحل افتاده گفت: گر چه بسی زیستم هیچ نه معلوم شد آه که من چیستم	۰/۵
۱۸	برای بیت زیر کدام وزن ترجیح دارد؟ همت طلب از باطن پیران سحر خیز زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند الف) مستفعل مستفعل مستفعل مستف ب) مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعی	۰/۲۵

www-kanoon-ir

نام و نام خانوادگی:	**باسمه تعالی** **وزارت آموزش و پرورش** **اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی** **مدیریت آموزش وپرورش شهرستان بشرویه** **دبیرستان کیانی‌زاده**	**نام درس**	علوم و فنون۳	محل مهر آموزشگاه
نام پدر:		**تاریخ امتحان**	۱۴۰۲/۱۰/۱۶	
پایه: دوازدهم	**شعبه کلاس:**	تعداد صفحه:۴	تعداد سوال:۳۱	
شماره صندلی:	رشته:**انسانی**	زمان شروع: ۱۰صبح	وقت: ۹۰ دقیقه	

۱۹	جاهای خالی را کامل کنید. الف) اختیاراتی که شاعر با نحوهٔ بیان و شیوهٔ تلفّظ خود، اعمال می‌کند .....نام دارد. ب) میان دو مصوّت، صامت «ی» قرار می گیرد که آن را .....می نامند.	۰/۵
	زیبایی شناسی(۶ نمره)	
۲۰	تلمیح‌های بیت‌های زیر را بنویسید. الف) با ابر گیسوانش در باد / باز آن سرود سرخ اناالحق / ورد زبن اوست. ب) از اسب پیاده شو بر نطع زمین رخ نه زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان ج) بت خود را بشکن خوار و ذلیل / نامور شو به فتوت چو خلیل	۱/۵
۲۱	در هریک از سرودهای زیر، قسمت‌های مشخّص‌شده ، کدام آرایهٔ بدیع معنوی را به وجود آورده است؟ الف) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد/ ور مرد خواب و خفتی / « رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن.» (.....) ب) مگر خضر مبارک‌پی تواند که این تنها بدان تنها رساند (.....) ج) با رنگ و بویت ای گل، گل رنگ و بو ندارد / با لعلت آب حیوان آبی به جو ندارد(.....)	۱/۵
۲۲	در بیت زیر چند آرایهٔ « تضاد» به کار رفته است؟ کسی با او نه و او با همه کس نماند هیچ کس او ماند و بس	۰/۲۵
۲۳	با توجه به بیت زیر موارد خواسته شده را بنویسید. دل و کشورت جمع و معمور باد / زملکت پراکندگی دور باد لف۱ : نشر ۱ : نوع لف و نشر:	۰/۷۵
۲۴	در هر یک از بیت‌های ردیف « الف» کدام آرایه از ردیف « ب » به کار رفته است؟	۰/۷۵

الف	پاسخ	ب
آب آتش فروز عشق آمد/ آتش آب سوز عشق آمد	.....	لف و نشر
روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند	.....	متناقض نما
بمیر ای دوست پیش از مرگ اگر می زندگی خواهی	.....	تلمیح

۲۵	با توجّه به متن: **شده انتظارم از حد، چه شود زدر درآیی؟** **« ز دو دیده خون فشانم زغمت شب جدایی** **چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی»** الف) قسمت مشخص شده یادآور کدام آرایهٔ ادبی است؟ ب) قسمت مشخص شده سرودهٔ کیست؟	۰/۵
۲۶	در بیت : « چو منصور از مراد آنان که بردارند، بر دارند / بدین درگاه حافظ را چو می‌خوانند، می‌رانند» یک آرایهٔ ادبی بیابید.	۰/۲۵

www-kanoon-ir

۲۷	با توجه به سرودهٔ زیر به سؤال‌ها پاسخ دهید. پروانه و شمع و گل شبی آشفتند در طرف چمن وز جور و جفای دهر با هم گفتند بسیار سخن شد صبح، نه پروانه به جا بود و نه شمع ناگاه صبا بر گل بوزید و هر دو با هم رفتند من ماندم و من الف) قالب شعری این سروده چیست؟ ب) در مصراع سوم « مراعات نظیر» بیابید.	۰/۵
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۸	با توجّه به متن زیر به سؤال‌ها پاسخ دهید. به زنم گفتم: « تو را به خدا بگو فلانی هنوز از خواب، بیدار نشده و شرّ این غول بی‌شاخ و دم را از سرِ ما بکن.» گفت: « به من دخلی ندارد! پسر عموی خودت است. هر گلی هست به سر خودت بزن.» الف) ویژگی‌های زبانی شعر عصر بیداری را با توجّه به متن بالا بنویسید. ۲ مورد ب) ویژگی‌های ادبی (قلمرو ادبی) متن بالا را بنویسید.۲ مورد	۱
۲۹	با توجه به متن زیر به سوالها پاسخ دهید. نالهٔ مرغ اسیر این‌همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است الف) شعر بالا در چه قالب شعری سروده شده است؟۰/۲۵ ب) مربوط به دورهٔ بازگشت است یا بیداری؟۰/۲۵ ج)دو مورد از ویژگی‌های فکری آن را بنویسید.۰/۵ د) از نظر عروضی همسان است یا ناهمسان؟۰/۲۵ هـ) آخرین رکن عروضی (وزنواژه) آن چیست؟۰/۲۵ و)یک اختیار شاعری زبانی در بیت دوم بیابید.۰/۲۵ ز) یک آرایهٔ ادبی در بیت سوم بیابید.۰/۲۵	۲
۳۰	با توجه به قلمرو فکری، مفهوم و درونمایهٔ کلّی هر کدام از بیت‌های زیر چیست؟ الف) از خون جوانان وطن لاله دمیده از ماتم سرو قدشان سرو خمیده ب) تا توانی رفع غم از چهرهٔ غمناک کن / در جهان گریاندن آسان است اشکی پاک کن	۰/۵
۳۱	بر وزن هر کدام از عبارات زیر، یک واژه یا عبارت بنویسید. الف) چه می‌دانی..... ب) سر تا به پا.....	۰/۵
	تنت به ناز طبیبان نیازمند مبادا وجود نازکت آزردهٔ گزند مبادا	

www-kanoon-ir

نام و نام خانوادگی:	**باسمه تعالی** **وزارت آموزش و پرورش** **اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی** **مدیریت آموزش وپرورش شهرستان بشرویه** **دبیرستان کیانی‌زاده**	**نام درس**	علوم و فنون۳ / محل مهر آموزشگاه
نام پدر:		**تاریخ امتحان**	۱۴۰۲/۱۰/۱۶
پایه: دوازدهم	**شعبه کلاس:**	تعداد صفحه:۴	تعداد سوال:۳۱
شماره صندلی:	رشته:**انسانی**	زمان شروع: ۱۰صبح	وقت: ۹۰ دقیقه

پاسخنـــــــــــــــــــــامه

۱	الف) بازگشت ب) نقد شرایط موجود	۰/۵
۲	ناظم‌الاسلام کرمانی	۰/۲۵
۳	ادیب‌الممالک – ملک‌الشعرای بهار	۰/۵
۴	گلشن صبا	۰/۲۵
۵	الف) نادرست ب) نادرست	۰/۵
۶	الف) کاربرد واژگان فرنگی و غربی ب) کاربرد واژگان کهن	۰/۵
۷	الف) شعر نو ب) گزارشی و ساده	۰/۵
۸	آزادی‌خواهی – وطن‌دوستی و ...	۰/۵
۹	بیتها از یک غزل سیاسی و اجتماعی انتخاب شده است . - ملک ادب: تشبیه فشردهٔ اضافی – گرد شتابنده: تشخیص و استعاره و ...	۰/۵
۱۰	الف) ناهمسان ب) همسان ج) همسان دولختی	۰/۷۵
۱۱	الف	۰/۵
۱۲	الف	۰/۵
۱۳	مفتعلن مفتعلن فاعلن(مفتعل)	۰/۵
۱۴	<table><tr><td>ن</td><td>س</td><td>بو</td><td>پی</td><td>دا</td><td>د</td><td>رین</td><td>حا</td><td>لت</td><td>ن</td><td>آب</td></tr><tr><td>U -</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td></tr></table> تبدیل مصوت کوتاه به بلند در هجای اول - حذف همزه در هجای هفتم	۱/۵
۱۵	به زاری: تبدیل مصوت کوتاه به بلند – برآمد: حذف همزه – سوی من: تبدیل مصوت بلند به کوتاه	۰/۷۵
۱۶	د	۰/۲۵
۱۷	فاعلن	۰/۵
۱۸	الف	۰/۲۵
۱۹	الف) اختیار زبانی ب) « ی » میانجی	۰/۵
۲۰	الف) تلمیح به داستان بیژن و منیژه ب) تلمیح به کشته شدن نعمان بن منذر به فرمان خسرو ج) تلمیح به داستان حضرت ابراهیم	۱/۵
۲۱	الف) تضمین ب) تلمیح ج) مراعات نظیر	۱/۵
۲۲	سه مورد. - ماند و نماند – همه و هیچ – نه(نیست) است(که به قرینهٔ معنایی حذف شده.)	۰/۲۵
۲۳	لف۱: دل - نشر ۱ : جمع - نوع: مرتب	۰/۷۵
۲۴	به ترتیب: متناقض‌نما – لف و نشر - تلمیح	۰/۷۵
۲۵	الف) تضمین ب) فخرالدین عراقی	۰/۵
۲۶	تلمیح به داستان حسین ابن منصور حلّاج – تشبیه و ...	۰/۲۵
۲۷	الف) مستزاد ب) پروانه، شمع	۰/۵
۲۸	الف) متن ساده و قابل فهم است. – جمله‌ها کوتاه است. – عبارت کنایی و عامیانه در آن وجود دارد. ب)هر گلی هست به سر خودت بزن:کنایه از این که هر کاری کردی برای خودت کردی – شر را از سر من بکن: کنایه از این که من را نجات بده – به من دخلی ندارد: کنایه از این که به من مربوط نیست.- خواب و بیدار : تضاد – و ...	۱
۲۹	الف) غزل سیاسی و اجتماعی ب: بیداری ج) وطن‌دوستی، آزادی‌خواهی ، بیگانه‌ستیزی . د) همسان هـ) فعلن و) تبدیل مصوت بلند به کوتاه در هجای دوم از مصراع اول ، حذف همزه از هجای پایانی مصراع دوم. ز) خانه: استعاره از وطن، تلمیح به داستان حضرت سلیمان و ...	۲
۳۰	الف) وطن‌دوستی و دفاع از میهن ب) رفع مشکلات مردم و کمک به دیگران	/۵.
۳۱	الف: که من حالا (و سایر پاسخ‌های صحیح) ب: من جان شدم (و سایر پاسخهای صحیح)	۰/۵